

Yargıdan gerçeği gizlemek

MEHMET GÜN24.09.2024 - 09:05
YAYINLANMA23.09.2024 - 09:48
GÜNCELLEME

Tavşantepe köyü sakinlerinin masum Narin'in menfurca katline dair çok şey bildiklerine fakat yargıya açıklamadıklarına bir köy çocuğu ve kıdemli bir hukukçu olarak ben de kaniyim.

Köylüler resmi davetlere mutlaka icabet ederler, yoksa zorla götürülürler. Fakat köy hayatının gerçekleri icabı her zaman her olayda bildiklerini tam olarak söyleyemezler... Yargıya gerçekleri ifşa etmeyi zorunlu kılma fikrinin AK Parti içinde yeşermesini, CHP İstanbul Milletvekili ve TBMM Anayasa Komisyonu Üyesi Zeynel Emre'nin "şiddete şahitlik edip susanlara hapis cezası vermeyi" teklif etmesini cesaret verici buluyorum. Kadersiz Narin'in katlinin, bu iki fikrin birleşerek bir kanuna dönüşmesini ve adalete susadığı halde sıra gerçekleri ifşa etmeye geldiğinde halkı adalet görevlileri ile adeta köşe kapmacaya yönelten bu illetin ortadan kalkmasına vesile olmasını diliyorum.

Mahkemeye yalan söylemenin, mahkemenin işini zorlaştırmanın savunma hakkı olarak görüldüğü Türkiye'de, bu sakat anlayışın dayandırıldığı "kendini suçlama yasağı" ve "susma hakkı" ile "dürüstlük kuralı", yani "mahkemeye tam ve doğru ifşa ve ibraz yükümlülüğü" arasındaki ince sınırı çizemediğimiz, bu konudaki düşünsel derinliğimizi artırmadığımız, içine düştüğümüz çelişkileri gidermediğimiz sürece, "gerçekleri yargıdan gizleme"yi veya "adaleti gerçekleştirilmeyi zorlaştırma veya engelleme"yi suç olarak tanımlamamız imkânsız!

Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 278'inci maddesinde "işlenmekte olan veya neticelerini sınırlandırmak mümkün olan suçu bildirmeme" suçu zaten var ve bir yıla kadar hapis cezası öngörülüyor. Öte yandan tanıklar bildiklerini anlatmak ve doğru söylediğine dair yemin etmek zorunda. Gerçeğe aykırı yemin ve gerçeğe aykırı tanıklık da hapis cezası gerektiren suçlar. Fakat "bildiğini söylememe"nin ya da gerçeklerin bir kısmını söyleyip bir kısmını söylememenin de "gerçeğe aykırı tanıklık" olduğu kabul edilmez. Bildiklerini söylemeyen, sorulara cevap vermeyen tanığa ceza verilemez. Daha da kötüsü her şeyi ceza tehdidine bağlayan ancak cezalarını da yatarı olmayan hale getiren anlayış, maddi

gerçeğin sağlıklı olarak ortaya çıkarılmasını sağlayan etkili çalışan bir süreç ve mekanizma da öngörmez. Sonuçta kanunlarımızda zaten var olan “doğruyu söyle, söylemezsen hapse gidersin” diyen hükümlerin hepsi doğuştan ölümler.

Hukuk yargılamalarında durum daha da berbat! Kanuna “dürüstlük” kuralı koyan kerli ferli usul hocaları, bu kurala uymayı sağlayacak, aykırı davranmayı önleyecek kural koymadıkları gibi, kuralın apaçık ihlali için bile yaptırım getirmezler. Tersine, vatandaşın mahkemeye yalan söyleyebileceğini öngördükleri halde, “gerçeğe aykırı vakıa beyan etmeyi, maddi gerçekleri ve delilleri gizlemeyi, erişmeyi engelleyip zorlaştırmayı” savunma hakkı olarak kabul ederler. Maddi gerçeğin bir kısmını doğru söylese de tamamını eksiksiz olarak ifşa etmemenin yalanın kuyruklusu olduğunu bilmiyormuş gibi davranırlar. Genel geçer “herkes iddiasını ispatla yükümlüdür” diyen kuralını nas gibi görürken sözleşme ilişkilerinde bunun tersinin olabileceğini, bunu yapabilen ülkelerin yargılarının ileri gittiğini görmezden gelirler. Bunun sonucunda hukuk yargılamaları, gerçeklerin ve delillerin tam ve doğru olarak ortaya çıkarılıp muhakeme edildiği, maddi gerçeklere uygun ve isabetli karar verilerek adaletin tesis edildiği medeni tartışmalar olmaktan çıkmış, uyanık olanların, gerçekleri ve delilleri mahkemeden gizleyebilenlerin mahkemeyi ve yargılamayı kötü emellerine alet edebildikleri kandırmaca yarışmaları haline gelmiş bulunmaktadır.

Hukuk mahkemelerinde, özellikle iş ve aile mahkemelerinde tam tespit edilmiş maddi gerçeklere göre değil önyargılı algılar ve el yordamı ile oluşturulan alternatif gerçeklere göre karar verilmekte, layıkıyla incelenmediği halde bunların istinafta veya temyizde onaylanmasından övünç duyulmaktadır! Maddi gerçeklerin ortaya çıkarılacağından ve adaletin gerçekleşeceğinden umudunu kesen halk ise yolunun adliyeye düşmemesi için dua etmektedir!

Hukukun Türkiye’de geri kalmasının, başka ülkelerde ise fersah fersah ileri gitmiş olmasının temel sebebi, “tam ve doğru ifşa ve ibraz” konusundaki farktır. Halkın adalet inancının güçlendirilmesi, Narin gibi masumların katlinin önlenmesi için, hangi tür dava olursa olsun yargılamalarda maddi gerçeğin tamamen ortaya çıkmasından asla ödün verilmemelidir. Gerçeği bildiği halde açıklamayanlar ve soruları samimi olarak cevaplamayanlar için “adaletin gerçekleşmesini önlemek ve/veya zorlaştırmak” ve “gerçekleri yargıdan gizlemek” suçları getirilmelidir. Böylelikle yargıda “tam ve doğru ifşa ve ibraz” kültürü sıkıca yerleştirmelidir.

